

KJK ainekava põhikoolile	1. Ainevaldkond: Kunstianed	2. Õppeaine: Kunstiõpetus
3. Kooliaste: II	4. Klass: 4	5. Tundide arv nädalas: 1
Õppeaine kirjeldus (sh ainespetsiifikast lähtuvad erisused):		
<p>Kunsti õppeaine roll on innustada õppijat avastama ja kasutama oma võimeid (sh seni avaldumata võimeid) kunsti ja visuaalkultuuri loojana ning sellega suhestujana, seega ka kultuurikandjana. Kunsti õppeaine tugineb ülesehituselt visuaalkultuurile ning arendab visuaalset kirjaoskust, mis on tänapäeva maailmas edukaks toimetulekuks tähtis igähele. Kunst toetab õppija loovust ja isiksuseomadusi, mis annavad eeldused mis tahes inimtegevuse valdkonnas probleeme uut viisi lahendada, jõuda originaalsete, kasulike, eetiliste ja vähemalt looja jaoks soovitud tulemusteni.</p> <p>Õppeaine lähtealused on:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. maailma kunsti ja visuaalkultuuri laiahaardeline käsitlemine. Visuaalselt tajutav inimese loodud ja mõtestatud keskkond (visuaalkultuur) hõlmab kujutisi, tekste, esemeid, ehitisi, ruumisuhteid jms ning nende erinevaid ja muutuvaid tähendusvälju. Visuaalkultuur sisaldab nii tahtlikke ja kavandatud artefakte (nt kunstiteosed, graafiline disain, reklaam, fotograafia, mood jne) kui ka juhuslikke ja plaanimata visuaalseid märke ning kooslusi (nt tänaval või meedias kõrvuti sattunud reklaamid, kasutatud tüpograafia, muruplatsi niitmine ja sissetallatud teerada, aja jooksul kujunenud kodusisustus jne). Visuaalkultuuris on teadlik toimimine seotud suhtlusega, erinevate sõnumite ja tähenduste loomise, säilitamise, muutmise ja edastamisega; nii esteetiliselt mitmekesise keskkonna kui ka emotsionaalse ja intellektuaalse keskkonna loomisega ning majanduse toimimise ja majanduslike väärtuste loomisega. Kunstipädevuse omandamist toetab maailma kunsti ja visuaalkultuuri käsitlemine nii nüüdisaegses kui ka ajaloolises kontekstis; 2. kunsti vormide ja tähenduste pidev muutumine, eksperimentaalsus ja areng, mis võivad ühiskonda ka proovile panna. Kunstis kui visuaalkultuuri kitsamas osas luuakse uut inimkogemust, väljendust ja tähendusi teadlikumalt ning sihipärasemalt, suhestudes valdkonna eripäraga, otsinguliselt ja eksperimenteerivalt. Kunsti pidev uuenemine peegeldab muutusi nii teadustes kui ka ühiskonnas, väärtustes ja hoiakutes. Kunst tohib võtta endale fantaasia, moraali ja ühiskondlike kokkulepete piire kompava ning nihutava rolli, et mõtestada ja arutleda, ka katsetada erinevaid ettekujutusi ja võimalikkusi; 3. õpetaja on aktiivne kunstiga suhestuja, kes toetab õpilasi kultuuri muutuvast mitmekesisuses. Täpsema õpisisu valib õpetaja, kes juhivad õpet ja õpikeskkonna loomist. Õpetaja enda hoiakud, avatus ja sallivus, mitmetähenduslikkuse ja muutlikkuse taluvus, aktiivses dialoogis ja mõtestatuses olemine vana ja uue kunstiga on äärmiselt olulised. Kunstiaine ise on samuti seotud pidevate muutustega – uue kunstiloominguga, uute avastustega kunstiajaloo, seniste väärtuste ümberhindamisega ühiskonnas, uute väärtuste leidmise ja loomisega. Kunsti õppeainet on võimalik üles ehitada eri kunstikäsitlustele tuginedes. Valdkonnast saab ehedama pildi, kui õppijad ja õpetaja võivad mõtiskleda mitme kunstikontseptsiooni üle ning teadvustada kunsti loomise ja hindamise eri aluseid (nt funktsionaalne, realistlik, idealistlik, estetistlik, kontseptuaalne, pragmaatiline, institutsionaalne jne); 		

4. kunsti õppeaines on võrdselt oluline nii kunstikogemus kui ka õppimiskogemus. Sageli on teosest kui lõpptulemusest tähtsam loominguline ja otsinguline tee, tagasiside ja refleksioon, üldpädevuste kujundamine, motivatsiooni leidmisele ja hoidmisele suunatud tegevused. Koolikunstis on vaja väärtustada õppija isikliku tasandi loomet, avastusi, pingutust ja sõnumit, sest õppijale endale tähtis tegevus loob talle just nimelt tähendusliku kunstikogemuse ka siis, kui lõpptulemus ei ole originaalne või sisukas laiemas kunsti ja visuaalkultuuri kontekstis. Juhul kui lõpptulemus visuaalkultuuri-, disaini- või kunstiteosena on õppes oluline, peab õpetaja kvalitatiivse muutuse teket valmivas teoses teadvustama ja toetama eesmärkide ning hindamiskriteeriumide sõnastamisega.

Kunsti osaoskused võimaldavad kunsti õpetamist mitmekülgset käsitleda ja jälgivad disaini tsüklilist loogikat, mis on maailmas järjest laiemalt käibel nii kunstiteoste, toodete, protsesside kui ka uuringute kavandamisel. Kunsti osaoskused on:

1. väljaselgitamine, teadmine, mõistmine (kuulamine, vaatamine, lugemine, info otsimine, kirjeldamine, sõnastamine, valimine, uurimine);
2. plaanimine ja ideede arendamine (ideede genereerimine, visandamine, katsetamine, organiseerimine, protsessi plaanimine, koostamine, leiutamine);
3. loomine (eesmärgipärane väljendus- ja töövahendite rakendamine, viimistlemine, toimetamine, täiendamine, esitlemine);
4. refleksioon, analüüs ja kriitika (uurimine, tõlgendamine, retsenseerimine, tagasisidestamine, arutlemine, väärtushinnangute arendamine ja andmine).

Õpitulemuste sõnastamise puhul on arvestatud, et õpetaja saaks koostöös õpilastega ise otsustada, mis õppeülesannete ja teemade käsitlemisega õpitulemusi saavutada, pidades silmas õpilaste vajadusi ja muutusi kunstimaailmas. Põhikooli õpitulemustes on rõhk teadmisel ja mõistmisel ning sihipärasel kunstilisel tegevusel: idee arendamine ja parima võimaliku lahendi leidmine oma ideele. Disainiga seotud õpitulemused võrdsustatakse ainekavas plaanimise ja idee arendamisega nii, nagu see on kujunenud nüüdisaja praktikas.

Õpitulemused (sh üldpädevused):

Õpilane:

1. rakendab ja kirjeldab eakohaselt visuaalkultuuri ilminguid õpetaja ning enda valikul (teabegraafikat: silte, kaarte, infograafikat; õpikute illustratsioone, (multi)filmide ja arvutimängude pildilist külge, reklaami linnaruumis ja meedias, riidetust, kaupluste vaateaknaid, internetikeskkondi, ehitatud keskkondi, esemelist tänapäeva ja pärimuskultuuri); kasutab õpitud kunstimõisted;

Kultuuri- ja väärtuspädevus - Mõistab algtasemel kultuuri tähendust ja mõju inimesele.

Õpipädevus – õpitu kasutamine ja seostamine varemõpituga.

Õppesisu:

Õpilane mõistab, et kunst on meie elu lahutamatu osa.

Õpilane tutvub õpetaja valikul Eesti ja muu maailma mineviku- ja nüüdisaegsete teostega, analüüsib ja arutleb nende omapära üle enda kogemuste piires, teadvustab autorsuse põhimõtteid.

Õpilane tutvub erinevate kunstiliikidega ja mõistab nende seost igapäevaeluga.

Tundides käsitletakse loodust säästva tarbimise teemat.

Lähtuvalt ülesandest kujutab õpilane erinevaid objekte vaatluse, mälu ning trüki- ja digitaalsete materjalide uurimise järgi saavutades isikupäraseid tulemusi. Õpilane arendab ja õpib juurde erinevaid kunstitehnikaid ja töövõtteid. Õpilane mõistab, et töö teostamine on protsess, mille käigus areneb algne mõte. Õpetaja abiga tehakse valikuid, mis viivad lõpptulemuseni.

2. teab tunnisi tutvustatud kunstnikke ja nende loomingut;

kultuuri- ja väärtuspädevus – Eesti ja muu maailma kunstnikud.

3. mõistab säästlikkuse ja kestlikkuse tähtsust;

Läbiv teema - Keskkond ja jätkusuutlik areng – arendatakse säästvat suhtumist ümbritsevasse.

4. märkab, kirjeldab ning mõtestab nüüdisaegsete ja ajalooliste tarbeesemete ning hoonete erinevusi; kirjeldab iseseisvalt seost tarbeeseme või ruumi/hoone suuruse, vormi, materjali ja otstarbe vahel;

5. Leiab enamasti ise teabeallikatest kunstialase info; teab autorsuse üldisi põhimõtteid ning kujutiste salvestamise ja jagamise head tava;

Õpipädevus – info leidmine

Digipädevus - leida digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärust

6. õpetaja juhendamisel läbib kas spontaanselt tegutsedes või kavandades kõik etapid ideest kuni kahe-, kolme- või neljamõõtmelise omanäolise teose loomiseni; teeb põhjendatud valikuid õpitud kunstitehnikate ja töövõtete, materjalide ning kompositsioonipõhimõtete hulgast. Selgitab ja analüüsib õpetaja abiga enda tööd, selle sisu, töökäiku ja enda otsuseid;

Enesemääratluspädevus – mõistab ja hindab iseennast

Õpipädevus – õppekeskkonna organiseerimine, õppimise planeerimine,

matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus – uute tehnoloogiate kasutamine

Digipädevus – digitaalne sisuloo

7. analüüsib loodut ja arutleb loodu (nii kunsti kui ka visuaalsete objektide) üle isiklikult positsioonilt,

Õpilane tutvub lihtsamate animatsiooni ja video loomise võimalustega,

Õpilane rakendab töödes lihtsamaid omandatud kompositsioonivõtteid: elementide paigutus tasapinnal, esi- ja tagaplaan, suurus üksteise suhtes. Tutvub ja rakendab töös perspektiivi ja sümmeetriat. Kunstitööde loomine toimub individuaalselt ja gruppides. Pikemaajalisi kunstitöid esitletakse, põhjendatakse valikuid, toimub arutelu ning tagasisidestamine. Õpilane kasutab sealjuures omandatud kunstimõisteid.

Õppeaastat läbivalt toimub kunstiõpetuse lõimingu teiste ainetega.

Õppeaasta jooksul käsitletavat teemad võivad olla erineva pikkusega. Mitmele tunnile planeeritud kunstitööd hindab õpetaja etapiviisiliselt.

Võimalikke teemasid:

Enda nime disainimine

Õpetaja valitud kunstniku loomingul põhinev kunstitöö

Minu päikesesüsteem

Maastikumaal

Töö värviringiga

Emotsioonide kujutamine

Sümmeetria looduses

Linnaarhitektuur

Savist modelleerimine

seostades kunste ja kunsti teiste valdkondadega ning ühiskonna muutustega üldisemalt;

Õpipädevus – õpitu kasutamine ja seostamine varemõpitud, teadmiste ja oskuste analüüsimine

8. annab kaasõppijatele toetavat tagasisidet õpetaja pakutud vormis; põhjendab oma arvamust.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus – väärtushinnangute erinevuse aktsepteerimine, arvestamine suhtlemisel.

Suhtluspädevus – selge ja viisakas eneseväljendus, oma arvamuse põhjendamine.

Põhimõisted:

Kavand, teos, visand, kompositsioon, kontrastvärvus

Kunstiliigid: maal, skulptuur, graafika, tarbekunst, arhitektuur, animatsioon, kollaaž, disain, installatsioon

Kunstižanrid: maastik, portree, natüürmort,

Kunstivahendid: guašš, akvarell, palett, pastell

Sümmeetria, perspektiiv, horisontaalne, vertikaalne, diagonaalne

Autor, autoriõigused, viitamine

Võimalik lõiming kooliüritustega/õppeainetega:

Loodusõpetus – päikesesüsteem, meie metsade loomad, muutused looduses läbi aasta, eelajalooline loodus (trilobiidid, saurused)

Matemaatika – mõõtühikud, sümmeetria, fraktal

Inimeseõpetus – emotsioonid, emoji, emotikon

Eesti keelega lõimimine toimub kunstiõppes läbivalt: sõnavara laiendamine mõistete õppimise kaudu, suuline või kirjalik õpilase eneseanalüüs, tehtud valikute põhjendamine, kaasõpilaste tööde tagasisidestamine.

Kirjandus – koomiks, animatsiooni või video stsenaarium, rahvakalendri- ja muud tähtpäevad.

Osalemine kooliüritustel toimub vastavalt vajadusele ja võimalustele.

Teadmised, oskused ja hoiakud:

Õpilane:

1. tõlgendab visuaalseid kujutisi oma kogemuse ja õpitu piires;
2. teab autorsuse üldisi põhimõtteid;
3. kasutab õpetaja juhendamisel osalist disainimist probleemi lahendamiseks kestlikult;
4. loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid nii spontaanselt kui ka uurides ja kavandades, kasutades ning põhjendades eri tehnikavõtteid ja kompositsiooni;
5. analüüsib oma teost ja tööd; arutleb loodu üle, seostades loomingut oma kogemuse piires teiste eluvaldkondadega.